

El llenguatge Consulteu els nomenclàtors

Els nostres noms de lloc —o topònims— han estat víctimes, ja és ben sabut, d'una desfiguració sistemàtica, per part de l'Administració, castellana o francesa, cadascuna dins l'àrea que ha cregut de la seva competència, i també, sovint, per part d'un rar zel individual o de la ignorància i del complex lingüístic de la nostra mateixa gent. És evident que aquesta qüestió, que durant molt de temps deixava indiferents la majoria dels nostres conclutadans, que admetien aquesta desfiguració com un fet natural i irreversible, aconseguí ja de desvetllar una preocupació cada cop més estesa, i que són molts els qui avui rebutgen fermament aquestes formes imposades dels noms dels nostres pobles i de les nostres vil·les, i també d'alguns altres accidents geogràfics afectats per les imposicions uniformadores. Alguna cosa s'ha fet, en aquests darrers anys, per a tornar als nostres noms la seva forma autèntica però hi ha, encara, molta feina a fer. ¿Quan es decidiran, per exemple, les agències de viatge que operen al nostre país a desistir de formes com «Tahull», «Bohí», «Bañolas» i fins i tot «Andorra la Vieja»? Ja seria hora que comencessin a treure's la llana del clatell.

Però per a tornar a cada un dels nostres noms de lloc la seva forma veritable i genuïna no n'hi ha prou de «recatalanitzar» la forma oficial imposada per l'Administració espanyola o francesa, sense preocupar-se d'obtenir més informació, perquè l'operació no garanteix la bondat del resultat. En la majoria dels casos, és cert, és fàcil de veure en què ha consistit la deformació d'un nom, i per tant, d'esmenar-la, però sempre hi ha paranyes amagats, difícils o impossibles d'evitar sense la documentació adequada. Així, acabem de llegir un suggerent i encomiable article sobre les comarques catalanes que l'Estat francès es va apropiat, en el qual l'autor esmena la forma oficial —afrancesada— dels topònims d'aquelles terres per aquest simple procediment i, és clar, el resultat no és sempre bo. Per exemple, «Vernet-les-Bains» no és Vernet dels Banyes sinó simplement Vernet, «La Liagonne» (al Capcir) no és la Liacuna sinó la Liaguna, «La Tour de Carol» no és la Torre de Carol sinó la Tor de Querol, «Puymorens» no és Puïgmorens sinó Pimorent... Sobre aquesta qüestió no cal pas inventar res. Exceptuant alguns pocs casos conflictius, els nostres especialistes han fixat ja la forma correcta de tota la nostra toponímia major, que hom pot consultar a diversos nomenclàtors i enciclopèdies. És el que cal fer en el moment en què ens decidim, d'una manera efectiva, a rebutjar les formes estranyes i imposades dels nostres noms.

Albert Jané